

Изповедници много, духовни отци малко (Успение Богородично, 15.08.2021 г.)

Скъпи ми отец Доситей, с колкото глас ми е останал едно ще ти кажа: добрият духовен отец не е нито строг, но и нито винаги снизходителен. Веднъж така, друг път иначе – в зависимост от човека, от възрастта, от здравето на всеки човек, в зависимост от силите. И особено да изпитваш наследствеността, която много духовни отци не вземат под внимание. Наследствеността, независимо че е 30%, оказва въздействие върху човека. И понеже хората в наше време не знаят да се борят духовно, обикновено оставят лошата наследственост (тъй като имаме и добра наследственост) да нараства и 30% стават 50%, а 70-те стават 100%. Разбираш ли?

Значи изключително важно е, още щом седне изповядващият се, да го попиташ: откъде си? Дори и произходът има значение, и селото, от което е някой, има своето значение. Един е жителят на с. Трите маслини, друг - този от с. Пелентри и трети е този от с. Каминария, независимо че са близо. Ако духовният отец не вземе предвид това, тогава ще прави много грешки, както ти описа преди малко с примера на свети Никодим. И се надяваме тогава да се поучи от грешките си. Това е един метод, макар и не от най-добрите, но в православието обикновено се учим и от грешките си.

Ти ставаш духовен отец в една възраст, в която свещениците обикновено трябва да стават духовни отци, изповедници. Това, че ти стана свещеник „в последно време” (1 Петр. 1:20), за мене не е от особено значение, защото за тебе свещенството е от майчината утроба, изписано е на лицето ти, в походката ти, в погледа ти. И така, когато почука и ти, както казваш, като „безстопанствен”¹ на вратата на „безстопанствения” владика, аз знаех много добре кой си.

И нещо, което искам да научиш: знаеш ли защо изповедникът се нарича духовен баща? Защото се смята, че притежава Светия Дух вътре в себе си и Той го направлява като джи-пи-ес, като ти казва: сега кажи това, сега не казвай онова.

Спомням си, веднъж дойде при мене един човек, който искаше да стане свещеник. Попитах го различни неща. Правил ли си еди-какво си с жени? „Не!“ С мъже? „Не!“ С животни? „Не!“ Питам го за неща, които, както знаеш, каноните предвиждат, защото отците знаят колко ниско може да падне човек. И се зарадвах, че съм открил човек,

¹ В гръцкия текст е употребена думата за бездомно, улично животно, но определението на гръцки е „адеспото” („безстопанствено”), като за стопанин се използва думата „деспотис”, която значи „стопанин”, „господар” и „владика”. Оттук се получава и играта на думи (б. р.).

подходящ за свещеник. Но в онзи момент си спомних, че благодатта на Светия Дух е в мене. Много пъти съм я получавал: първоначално, когато се кръстих и ме миропомазаха с думите „Печат на дара на Светия Дух”, след това когато станах дякон и преди това още, когато станах четец, след това когато станах йеромонах, след това когато станах архиерей. Какво е всичко това? Това е обновяването на Светия Дух в нашето сърце, Неговото постоянно задвижване. Да го кажа ли и на съвременен език? Неговото рестартиране.

Това трябва да го имаш предвид, а не да го смяташ за даденост: „А-а, аз съм свещеник, владиката ме направи и духовен отец, изповедник съм!“ Но може никога да не станеш духовен отец, да останеш просто един изповедник. Ще слушаш само греховете и: „На Господа да се помолим!... Господи, Боже наш,...“. Да четеш само молитвата и да не обелваш дума повече, – нищо!

Такъв е изповедникът. Изповедници имаме изключително много, но духовни отци, които да чуват в сърцето си Светия Дух, имаме малко, за съжаление.

Този човек, който дойде и искаше да стане свещеник, нямаше никаква наклонност към свещенството. И изведнъж чувам вътре в сърцето си:

- Попитай го: когато беше войник, не отиде ли при една проститутка?

Попитах го:

- А ти не отиде ли при една проститутка, когато беше войник?

- Не!

Казах му:

- Помисли си добре, защото Този, Който ми го каза, не греши.

Спомни си човекът. Разплака се. Пита ме:

- Ама, кой ти го каза?

Отговорих му:

- Този, Когото търсиш. Но при тебе се отлага. Ще откриеш Светия Дух по друг начин, не е необходимо всички да ставаме свещеници. Светец можеш да станеш, свещеник не можеш да станеш.

Кой ми каза греха му, който е извършил един единствен път? Светият Дух. За да може обаче да чуваме Светия Дух да ни говори вътре в сърцето ни, да ни напътства, трябва предварително, особено в младините си, да се учим да търсим Светия Дух: „Дух Светий, Душе на истината, дойди и се всели в нас!“, „Царю небесни, очисти ме от всяка сквернота!“, „Пресвета Богородице, спаси ни!“, „Господи Иисусе Христе, помилвай ме!“.

Щом християнинът види вътре в сърцето си каквото и да е петно, каквото и да е замърсяване или лошотия, или оплакване, или гняв и нервиране, или завист, или осъждане, трябва много да внимава с тях, защото те подлъгват всички нас. Ако не се помоли веднага да дойде благодатта на Светия Дух да го очисти, а се остави така, тогава ще оставим първо едно, сетне две, после три, така се изгражда вътре в нас един бетон, който покрива благодатта на Светия Дух. А Светият Дух действа вътре в нас, Той никога не си тръгва от нас, просто ние нямаме уши да го чуем.

Това е трагичното! Да говори вътре в нас Светият Дух и ние, нещастните, да нямаме чисти уши да Го чуем – дори да си свещеник, да си духовен отец, имам предвид. А причината е, защото нямаме ежедневно покаяние. Това, което често казвам: да имате, отци, усърдно и дълбоко покаяние, бърз ум, мъдър помисъл, сърце чисто, за да спите спокойно, без съблазни.

Църквата ни се грижи за всичко. Нали виждате, за да стигнем до днешния празник, постихме 15 дена. Църквата се грижи и за храната ни. Днес ще отидем да ядем, за да се радваме с радостта на св. Богородица.

Така че всяко нещо има своето значение в Църквата, но в подходящото време и по подходящия начин, и с въздържанието си, и с количеството си.

А най-важното и над всичко стои, сине (запомни това!): да очистиш ежедневно сърцето си, да имаш бърз ум, да не ти убягват греховете, които идват. И ти си човек, все нещо ще има вътре в сърцето ти. Тая роля играят сетивата ни: да предизвикват постоянно в сърцето идеи, възгледи, усещания, желания, помисли. Ние избираме с ума си.

Ето какво иска Новата епоха (New Age): да създава умопомрачени хора, които да не могат да различават доброто от лошото.

Затова те моля – знам, че си грамотен човек и много образован, ще започнеш служението си като духовен отец от село Трите маслини, но ще имаш благословията, където и да те повикат, да ходиш. Ще се постараете и ние като митрополия този твой дар да го подкрепим.

Също така, да се съветваш с други духовници, преди всичко с твоя духовен отец – отец Киприян, след това с другите ни духовници, от които някои наистина са свети духовни отци.

Някои от свещениците ни са от старите времена и имат вътре в себе си Светия Дух. Много често и мене ме напътстват и ме поправят, и знам, че Светият Дух говори вътре в тях. Пожелавам ти да станеш един такъв духовен отец, така че, когато се наложи, да поправяш и владиката си! И тогава нито ти ще си „безстопанствен“, нито аз ще съм „безстопанствен“. Тогава ще имаме за владика Светия Дух. Пожелавам ви много и благословени години!

Света Богородица да се грижи за село Трите маслини и за нашия Кипър в една епоха, когато всичко е подложено на изпитание, когато природата по целия свят стене и е застрашена от големи промени и смущения, и земетресения, и глад, и наводнения. Всички те са резултат от нашите грехове.

Колкото по-голямо покаяние принасяме, толкова по-малко ще са лошите неща, които ще преживеем. Пожелавам да са за кратко, да преминават, да имаме сили да се справяме с тях! Няма да ги избегнем, не можем да се измъкнем, „понеже трябва всичко това да стане“ (Лука 21:9), за да дойде красивото, радостното, голямото.

Превод: Мария Христова

Източник: <https://www.youtube.com/watch?v=ZaoJtVcSOxA>